

La notícia, de poc més de 30 segons, s'obre amb la veu en *off* del periodista d'Antena 3 TV encarregat de la peça: "Llegir al centro de Valencia en coche y ver que la señal de tráfico está sólo en valenciano".

Tot seguit apareix una xica jove caminant i mirant un senyal que prohibeix estacionar "motos en àrea de vianants, excepte zones senyalitzades":

—Pues la verdad que no, no me queda muy claro si debo pasar con el coche.

La veu en *off*: "Insistimos de nuevo".

Ara intervé un jove, amb accent estranger i passejant, també. Tracta d'interpretar un senyal de prohibit estacionar:

—Dilluns de siete a dieciséis horas. Creo que eso es... Mmm...

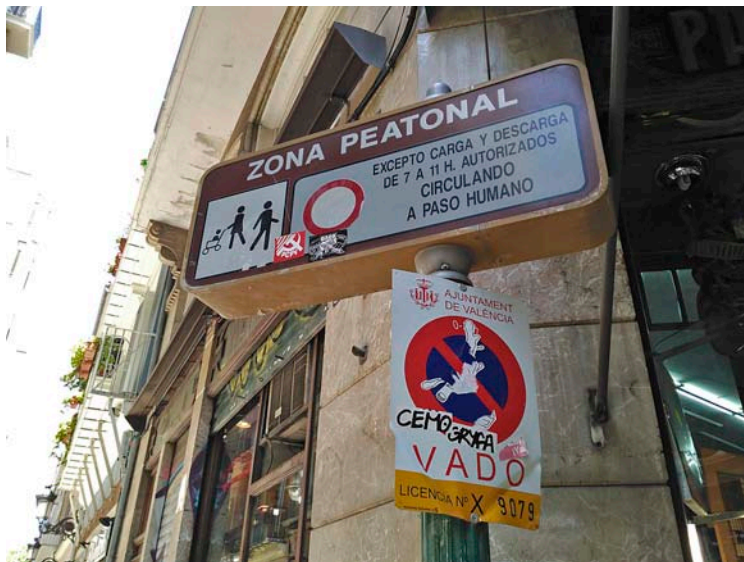
I de nou, la veu en *off*: "El tiempo que tarda en resolver que el lunes de siete a cuatro está prohibido aparcar, al volante, podría haber provocado un accidente".

Per acabar, una declaració d'Ana Novella, presidenta de Stop Accidentes, que conclou la peça amb aquestes paraules:

—Si viene alguien que no sea valencianoparlante, pues evidentemente va a cometer una infracción y va a poner en peligro, a lo mejor, su vida o la de otra persona.

La decisió dels nous responsables de l'Ajuntament de València de promocionar la llengua pròpia als senyals de la ciutat ha provocat una ofensiva en contra per part dels grups de l'oposició i de determinats mitjans de comunicació. El canvi ha estat gran, perquè després del bandejament del català a la senyalística el quart de segle de govern de Rita Barberà, l'arribada del nou govern tripartit –de Compromís, PSPV-PSOE i València en Comú, amb Joan Ribó al capdavant– ha significat un gir de 180 graus.

El nou alcalde ja va advertir-ho al número 1.616 d'EL TEMPS, pocs dies abans de prendre possessió: "Pràcticament tothom entén el valencià, cal prestigiar-lo i fer-lo normal perquè la gent s'hi expresse amb naturalitat. Hem d'estimular els comerços perquè el facen servir, i com a alcalde, als plenaris mai no parlaré amb cap regidor en una altra llengua", assenyalava, a més de recordar les juntes de govern dels anys del PP, quan "els portaveus dels quatre grups [el popular Alfonso Grau, el socialista Joan Calabuig i Amadeu Sanchis, d'Esquerra

Prohibit aparcar el castellà

La delegació del Govern espanyol ha instat l'Ajuntament de València a retolar també en castellà els senyals de trànsit que el nou equip municipal ha fet monolingües. L'alcalde Ribó branda el reglament de normalització lingüística aprovat pels populars el 1996.

Reportatge de Víctor Maceda

1 i 2. La “zona peatonal” ara és “zona de vianants”. 3. Al carrer dels Serrans, el mot *bicicletes* ha estat tapat per un escut del Reial Madrid que el castellanitza. 4. El carrer dels Manyans, traduït per algun veí. 5 i 6. A l'entorn del Mercat Central, senyals en castellà que no causen accidents i d'altres en català que són un risc.

Unida] es comunicàvem en valencià fins que arribava l'alcaldeessa. Llavors tots ells passaven al castellà, però jo no ho feia”.

Ribó sabia de l’“oportunitat tan bona” que tenia al davant de normalitzar la llengua al cap i casal. Per això va anunciar que posaria en pràctica el *Reglament municipal sobre ús i normalització del valencià al municipi de València* [sic], que el 28 de juny del 1996 va rebre el suport del consistori del PP, el PSPV-PSOE, Esquerra Unida i –atenció– Unió Valenciana, la formació que va fer bandera del secessionisme lingüístic.

Malgrat l'aprovació per unanimitat, el document en qüestió no va publicar-se al *Butlletí Oficial de la Província* (BOP) fins el 14 de maig del 2005, nou anys més tard, i la seua aplicació sempre va ser relativa. Molt relativa.

Entre els aspectes més destacats del reglament, l'article 2: “Els funcionaris tenen l'obligació de conèixer-lo i usar-lo”. O el número 3: “Tot el personal de l'Ajuntament de la Ciutat de València procurarà usar preferentment el valencià en les seues relacions de treball amb qualsevol/vulla funcionari/ària o empleat públic de l'Ajuntament, amb la resta d'administracions valencianes i en les sessions dels òrgans de govern i altres òrgans complementaris [sic]”. Unes directrius que, en temps del PP, van quedar en paper mullat.

Per això, ara, quan és acusat de marginar el castellà, el nou equip de govern –integrat pels 9 regidors de Compromís, els 5 del PSPV-PSOE i els 3 de València en Comú– branda aquell document consensuat per tothom com el seu full de ruta.

De tots els aspectes que inclou, l'únic que Barberà va acabar respectant va ser el de la retolació dels carrers, que els últims anys va passar a ser monolingüe, ni que això provocara alguns malentesos entre veïns i comerciants, a causa dels canvis que comportava. N'és una bona mostra el cartell del carrer dels Manyans, al cor de la ciutat, que algú va retolar per sota amb la denominació castellana –Cerrajeros– que havia quedat apartada. Tan arraconada com alguns noms propis, per exemple el de Jerónimo Muñoz, que va ser substituït per la versió –forçada– Jeroni Munyós.

En canvi, la resta de senyalística no va guiar-se per aquest patró. Ans al contrari, primava l'ús –pràcticament absolut– del castellà. Als senyals de trànsit hi havia un predomini clar del castellà, així com a les campanyes publicitàries del consistori.

Complir la llei

“A diferència d'uns altres governs, al nostre li agrada complir les lleis”, explica Sergi Campillo des del seu despatx de regidor de Govern Interior, amb una vista imponent de la plaça de l'Ajuntament, a sobre de la balconada que va convertir-se en icona d'una època i ara, oberta al públic, ha esdevingut la icona d'una altra.

“Fem un ús preferent del valencià, tal com instava el reglament del 1996”, explica Campillo, que ha encarregat un informe a l'assessoria jurídica del consistori perquè esbrine si els senyals de trànsit que s'han ubicat a les zones de vianants de les Torres de Serrans i el Mercat Central han de ser bilingües.

El conflicte, plantejat pel delegat del Govern espanyol, Juan Carlos Moragues, es fonamenta en un requeriment a l'alcalde perquè incloga el castellà als senyals que no el fan servir, sota l'amenaça de presentar un recurs contenciós administratiu. Una denúncia del sindicat CSIF és l'origen de tot plegat.

“Farem cas a allò que diga l'informe jurídic”, assegura Campillo, que observa amb incredulitat el real decret 6/2015 del →

Alguns dels anuncis promocionals de l'EMT de València, que fa servir el català de manera habitual, a diferència de l'etapa anterior, en què es potenciava més el castellà.

→ Govern espanyol, aprovat el 30 d'octubre passat. Un text refós de la llei de trànsit, circulació de vehicles a motor i seguretat vial que, al seu article 56, explicita que “las indicaciones escritas de las señales se expresarán, al menos, en la lengua española oficial del Estado” [sic].

De fet, ja hi ha hagut sentències que anul·len moltes a municipis bilingües on els senyals no són escrits en castellà, un costum a llocs com Catalunya, les illes Balears o Galícia, on el PP no havia tingut inconvenient a retolar exclusivament en gallec, fins ara. “Qualsevol infractor podria refugiar-se ara sota aquesta excusa”, es plany Campillo, que, no obstant això, espera l'informe del lletrat municipal, per si de cas hi haguera cap norma superior que permetera salvar-los i no encarregar-ne de nous. A l'últim plenari, Amparo Picó, regidora de Ciutadans, va demanar a Campillo si pensava fer “tota la senyalística només en valencià, a partir d'ara”. El regidor li va respondre que, als llocs turístics, fins i tot estarien en xinès.

En efecte, el reglament aprovat l'any 1996 i publicat el 2005 recull, a l'article 17.3, que “els rètols de la via pública destinats a informar els transeünts, l'elaboració dels quals siga competència municipal, seran redactats preferentment en valencià”. Per això, Campillo qualifica com a “absolutament irresponsable” l'actitud de l'oposició, perquè, atenent el seu raonament, “caldria

exigir el domini del castellà als milers i milers de turistes estrangers que ens visiten”. “Han creat un problema on no n'hi havia: cap ciutadà no s'havia adreçat a l'Ajuntament per fer constar la seua queixa”, reblla Campillo, que acusa els populars d’“hipocresia política”, en haver aprovat un reglament que “mai no van acatar”. “A diferència d'ara, la delegació del Govern mai no s'ha queixat per l'ús ínfim del valencià... És menys oficial que el castellà?”, es demana.

Tal com va anunciar Ribó, “aquest equip de govern fa servir el valencià de manera natural, i la gent, no se n'escandalitza; quan votava Compromís, sabien que respectàvem el valencià i que el fomentàvem tant com poguérem, encara més en un ajuntament com aquest, en què ha estat absent durant massa anys”.

Una manera d'actuar que també segueix l'Empresa Municipal de Transports (EMT), que fa prevaldre la llengua pròpia a les seues campanyes promocionals. “Més del 70%”, diuen fonts de l'empresa, que situen aquest percentatge en el 90% quan es tracta de la informació a les marquesines de les parades. Des de l'arribada com a gerent de Josep Enric Garcia Alemany, el canvi ha estat notable, en aquest sentit.

Les mesures de promoció de la llengua impulsades des de l'Ajuntament també busquen l'adaptació del seu personal, que ha respost amb motivació. Els cursos

de llengua han superat les expectatives, amb diversos centenars d'inscrits. En veure l'ús que en fan l'alcalde i els regidors i regidores, molts s'han esforçat a aprendre-la o a perfeccionar-la.

I Campillo avisa: malgrat que la llei de funció pública els impedeix d'establir el requisit lingüístic, “valorarem més el coneixement del valencià, serà un incertiu molt poderós a l'hora d'accedir a una plaça pública”. Així, els coneixements de l'idioma del país no sols puntuaran a la fase de concurs, sinó que fins i tot podria disposar d'una prova de caràcter no eliminatori però amb un valor elevat.

Per últim, s'ha normalitzat el nom de la ciutat. Com el reglament de fa 20 anys, per unanimitat de tots els grups. Ara només resta saber si l'accent serà cap a la dreta o cap a l'esquerra, és a dir, si serà tancat o obert. L'Acadèmia Valenciana de la Llengua ho decidirà properament, i tot indica que guanyarà la segona opció.

A la xica que apareixia a la notícia apocalíptica sobre els senyals en català d'Antena 3 TV, la forma *València* de segur que no li resultarà gaire estranya. Quatre dies després de la seua emissió es va fer públic que, en realitat, es tractava de Laura Herreras, una jove periodista valenciana que va fer les pràctiques en aquesta cadena de televisió i que ara treballa al diari digital valencià *elperiodic.com*. •